

Mezi těmi, kteří prošli hrůzami koncentračních táborů v době druhé světové války a přežili je, byl také Karel Bronček.

Narodil se 1. 11. 1897 v Orlové – Lazích. Jeho otec František pracoval na zdejší šachtě Lazy jako báňský úředník. Maminka mu zemřela v šesti letech, a tak společně se svými třemi sourozenci byl dán do výchovy k tetám. Karel do rodiny na Těšínsku známého lékaře Emanuela Halacze, ale jen do doby, než se jejich otec znovu oženil. Karel Bronček vychodil obecnou a měšťanskou školu, a protože se učil velmi dobře, rozhodl se studovat na gymnáziu v Orlové. Nebýt události, která ovlivnila jeho další životní cestu, jistě by gymnázium dokončil. Karlův otec na výchovu svých dětí totiž nestačil, navíc se vyznačoval hrubostí a uchýloval se k fyzickým trestům. Zlom nastal ve chvíli, kdy velmi krutě zbil Karlova mladšího bratra. Tehdy došlo k vážné roztržce a Karel Bronček se ve svých 19 letech rozhodl, že odejde z domova.

Odjel do Francie, kde si našel práci u Orly nedaleko Paříže. Ve Francii se oženil a získal státní občanství. Jeho manželkou se stala polská emigrantka Marta Pawlaková, jejíž otec ve Francii pracoval jako zedník. V roce 1925 se jim narodila dcera Jeanne, druhá dcera Iréneé krátce po porodu v roce 1930 zemřela. Blížil se tragický rok 1939. Nacistické Německo přepadlo Polsko a Karel Bronček se rozhodl, že se vrátí na Těšínsko, které v té době připadlo německé Říši. Doma se aktivně zapojil do odbojového hnutí, ale zradou německého konfidenta byl 12. dubna 1940 zatčen Gestapem v Těšíně. 14. dubna 1940 byl umístěn v koncentračním táboře Dachau. Šlo o první nacistický koncentrační tábor otevřený v Německu, který se nacházel na pozemku opuštěné muniční továrny poblíž středověkého města Dachau ležícího přibližně 16 kilometrů severozápadně od Mnichova.

Místo masových vražd

Podle vyprávění jeho dcery Donáty, která se narodila 29. října 1940 krátce po zatčení svého otce, prožil v táboře neskutečná muka. „Těžká fyzická práce, nedostatek jídla, nemoci a každodenní smrt vězňů, udělaly z mého otce, kterého jsem znala do té doby jen z vyprávění matky, člověka na pokraji smrti. Jen zázrakem to utrpení přežil," řekla mi při našem setkání v roce 2000. Ukázala mi rovněž jediný dochovaný dopis, který její otec z Dachau poslal domů. Z Dachau se stále více stávalo místo masového vraždění. V říjnu 1941 bylo například do tábora

deportováno a následně zastřeleno několik tisíc sovětských zajatců. Od ledna 1942 byla část vězňů, tzv. "invalidů", odvážena na zámek Hartheim u Lince, kde byli zavražděni plynem. Také v Dachau byla vedle rozsáhlého krematoria vybudována plynová komora, ta však nikdy nezačala sloužit svému účelu.

Uvádí se, že v táboře zemřelo celkem 25 613 vězňů a dalších téměř 10 tisíc mělo zemřít v pobočných táborech. Mezi příčiny úmrtí patřily převážně nemoci, podvýživa a sebevraždy. Počátkem roku 1945 v táboře vypukla tyfová epidemie. Při následné evakuaci většina oslabených vězňů zemřela.

V táboře byly až do osvobození prováděny popravy.

Dne 29. dubna 1945 byl koncentrační tábor osvobozen a Karel Bronček se s podlomeným zdravím vrátil po dvou měsících domů.

Pocit křivdy zůstává

Zdravotní stav nedovoloval Karlu Brončekovi nastoupit do práce, pobíral malý invalidní důchod a 4. listopadu 1951 zemřel. I když byl členem Československého svazu bojovníků za svobodu, tak mu z nepochopitelných důvodů nebylo přiznáno osvědčení o účasti na národním boji za osvobození podle zákona č. 255 Sb. z roku 1947, teprve v roce 1984 bylo jeho manželce Martě toto osvědčení vydáno, a tak 33 let od úmrtí svého manžela měla nárok na šedesátikorunový příplatek k důchodu. Ten pobírala do roku 1987, kdy zemřela.

Její dcera Donáta Kopřivová podala v roce 2002 žádost o odškodnění pozůstalých na Česko-německý fond budoucnosti. Odškodnění jí nebylo přiznáno z těchto důvodů, cituji: „*Samotný fakt perzekuce nejbližších příbuzných bohužel ke kladnému vyřízení žádosti dle závazných pravidel německého zákona nepostačuje. Zákon přímo a striktně uvádí, že pozůstalí mají možnost obdržet platbu jen tehdy, zemřela-li oběť po 15. únoru 1999.*“

Karel Bronček by se nikdy s podlomeným zdravím jako invalida tohoto data nedožil. V roce 2007 zemřela i jeho dcera a osobně jsem přesvědčen, že s pocitem křivdy a nespravedlnosti. Bohužel...

PhDr. Petr Majer, plk. v.v. , foto archivy Petra Majera a Donáty Kopřivové

{phocagallery view=category|categoryid=177|limitstart=0|limitcount=0}